

Toimenpidealoite TPA 29/2021 vp

Leena Meri ps ym.

Toimenpidealoite ulosottokaaren muuttamisesta

Eduskunnalle

Ulosottokaaren (2007/705) 6 luvun 4 §:n mukaan ulosottomiehen on kohdennettava kertyneet varat ensin kunkin saatavan korolle, sen jälkeen pääomalle ja viimeksi kuluille, jolleivät asianosaiset ole 4 luvun 60 §:n mukaisesti muuta sopineet.

Ministerin vastauksessa edustaja Ari Koposen kirjalliseen kysymykseen 20.12.2019 (KK 355/2019 vp) varojen maksujärjestystä perustellaan kauppakaarella, jota sovelletaan maksettaessa velkaa vapaaehtoisesti. Kauppakaaren mukaan korko maksetaan ennen velan pääomaa ja muita kuluja. Ministeri perustelee, että mikäli ulosottomenettelyssä sovellettaisiin velalliselle edullisempia säännöksiä kuin ulosoton ulkopuolella, velallisen olisi kannattavaa antaa velkojan viedä velka ulosottoon. Vastauksessa ei kuitenkaan mietitä ratkaisuja itse ongelmaan, vaan vedotaan näihin kauppakaaren säännöksiin. Vaikka ulosotossa pääomaa lyhennettäisiin ennen korkoja, ulosotosta seuraa maksuhäiriömerkintä, toisin kuin vapaaehtoisessa maksujärjestelyssä, joten ihmiset tuskin hakeutuisivat tarkoituksellisesti ulosottoon.

Varojen maksujärjestyksen muuttaminen olisi velalliselle kannustin maksaa ulosotossa oleva velka pois. Maksujärjestyksen muuttaminen ei vaikuttaisi velkojan oikeuteen saada korkoa. Koron määrä pienenis, mutta yhtä kaikki se tulisi edelleen maksettavaksi.

Jos velkoja on vain yksi ja pääoma pieni, ongelma ei välttämättä pääse syntymään suureksi. Mutta esimerkiksi vuoden 2019 tietojen mukaan yhdellä velallisella oli yleensä ulosotossa 7,9 perinnässä olevaa asiaa. Tällöin ongelma muodostuu, kun palkasta lyhennettävällä osuudella saadaan lyhennettyä usein lähes pelkkiä korkoja siihen asti, että velka vanhenee lopullisesti. Jos ihmisellä ei ole mahdollisuutta saada keskitettyä velkoja esimerkiksi yhden lainan alle, hänen voi olla palkkatuloilla lähes mahdotonta maksaa velan pääomaa takaisin ennen lopullista vanhentumisaikaa, joka on vähintään 15 vuotta.

Vuonna 2020 Suomessa oli ulosoton perintätoimien kohteena noin 560 000 velallista, joista jopa 90 % oli luonnollisia henkilöitä. Vuoden 2019 tietojen mukaan luonnollisilla henkilöillä oli ulosottovelkaa henkeä kohden keskimäärin 21 310 euroa. Oikeushenkilöillä vastaava luku oli 25 470 euroa. Kaikkinensa ulosotossa oli perinnässä yli 2 miljoonaa asiaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpidealoite TPA 29/2021 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ulosottokaaren (2007/705) 6 luvun 4 §:n ja siihen liittyvien lakien muuttamiseksi siten, että ulosotossa maksut kohdistetaan ensin velan pääomaan ja vasta sen jälkeen korkoihin.

Helsingissä 30.3.2021

Leena Meri ps
Ville Tavio ps